

Temat lekcji: Sztuka cenniejsza niż złoto. Czytamy dzieła sztuki.

(Nauczyciel: Anna Bielenda (anjabelenda@gmail.com))

1. Proszę przeczytać notkę o Janie Białostockim i zapisać 1 – 2 zdania w zeszycie.
2. Proszę przeczytać tekst „Sztuka cenniejsza niż złoto i obejrzyć dzieła sztuki dawnej i współczesnej (podręcznik str. 106 - 107 lub scan).
3. Proszę wykonać zadania – polecenia 1 – 5, które znajdują się pod tekstem.
4. Proszę zapisać odpowiedzi pełnymi zdaniami w zeszycie i przesłać na mój adres mailowy.
5. Czas wykonania i przesłania zadania: do 8 maja 2020r.

106

z życia twórcy...

Jan Białostocki (1921–1988) – historyk sztuki, wybitny uczyony o międzynarodowym prestiżu naukowym. W latach 1944–1945 więzień obozów koncentracyjnych (m.in. Gross Rosen i Mauthausen). Po wojnie pracownik naukowo-dydaktyczny (od 1962 roku profesor) Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego, od 1976 roku członek PAN. Wiele lat pracował w Galerii Sztuki Obcej Muzeum Narodowego w Warszawie. Autor licznych prac opublikowanych w kraju i za granicą, m.in. *Sztuka i myśl humanistyczna*, *Symbole i obrazy*, *Pięć wieków myśli o sztuce*.

Jan Białostocki

Sztuka cenniejsza niż złoto (fragmenty)

Wśród dzieł sztuki jedne są [...] przedmiotami użytkowymi – są to wytwory tak zwanego rzemiosła artystycznego, a także architektury; inne – nie mają celów praktycznych, są przedmiotami przekazującymi nam jakąś wypowiedź artysty. Często przedstawiają one ludzi lub przedmioty, ale nie zawsze; często, zwłaszcza w sztuce ostatniego półwiecza, artysta przekazuje nam swą wypowiedź, swe nastroje poprzez dzieła niestanowiące odtworzenia natury.

[...] nasze zainteresowania estetyczne nie ograniczają się przecież do dzieł sztuki. Podobają się nam także przedmioty, które nimi nie są – fragmenty natury: urwiste pejzaże górskie, zamglone gaje sosnowe, płaska, roziskrzona w słońcu tafla morza. To też z pojęciem dzieła sztuki związana jest nie tylko zawarta w nim możliwość wywołania w nas doznań, przeżyć estetycznych, bo te może nam dawać także natura, lecz również element intencji twórców; dzieło sztuki jest stworzone przez artystę, który za jego pośrednictwem przekazał nam swoje wzruszenie, swój obraz świata – prawdziwego czy wyobrazonego – swoją radość czy zamyślenie, swoją kontemplację czy niepokój. Przedmiot, który stworzył, namalował, wyrzeźbił, zbudował, nie jest przedmiotem niezbędnym dla naszych funkcji codziennych, nie pełni – lub pełni nie tylko – funkcje użytkowe; jest w nim coś więcej. W malarstwie, rzeźbie, grafice dzieło odtwarza rzeczywistość lub tworzy obraz fantastyczny, sugerując widzowi to, co istniało w wyobraźni twórcy. [...]

Ponieważ dzieła te dostarczają ludziom okazji do szczególnych momentów, do oderwania się od normalnego, użytkowego stosunku do rzeczy, zyskują też szczególną ocenę i wartość. Zyskują szczególne znaczenie w życiu społecznym, stają się symbolem wartości humanistycznych, ogólnoludzkich. [...]

Sztuka jest więc ciągłym dialogiem prowadzonym przez indywidualnego artystę, przeżywającego i odczuwającego, z rzeczywistością natury i sztuki. Jest to rozmowa między myślą, uczuciem artysty, jego światem wewnętrznym, jego dramatami i radościami – i naturą, światem, tradycją sztuki.

Jan Białostocki *Sztuka cenniejsza niż złoto*, Warszawa 1963

Sztuka to dialog prowadzony przez indywidualnego artystę z rzeczywistością natury i sztuki

SZTUKA UŻYTKOWA

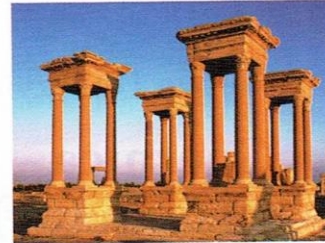

Frank Gehry [gery], dom w Akwitanii

ARCHITEKTURA

Frank Gehry, budynek w Niemczech

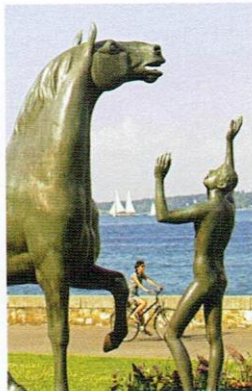

Palmyra

NATURA

RZEŻBA

Heinz Schwartz [hainc szwarc] *Młodzieniec i koń*, 1920

MALARSTWO

Teresa Łempicka *Portret Marjorie* [mardżeri] Ferry, 1932

GRAFIKA

Albrecht Dürer [direr] *Dama z giermkciem*, 1497

INDYWIDUALNA WYPOWIEDŹ ARTYSTY

POLECENIA

1. Rozwiń myśl zawartą w tytule *Sztuka cenniejsza niż złoto*.
2. Jaką rolę odgrywają dzieła sztuki w życiu człowieka? Przedstaw swoją opinię.
3. Podaj kilka przykładów znanych ci dzieł sztuki. Które z nich zrobiło na tobie największe wrażenie? Opisz to dzieło.
4. Co inspirowało twórców dzieł przedstawionych na ilustracjach?
5. Jakie wspólne motywy odnajdujesz w tych dziełach sztuki?